

Gunnel Karlsson, *En kvinna i regeringen: Statsrådet Ulla Lindströms liv och arbete* (Stockholm: Appell förlag 2020). 294 s.

En kvinna i regeringen är en biografi om en kvinna som var det enda kvinnliga statsrådet i den svenska regeringen under husmodersidealets kärnperiod. Den är skriven av en historiker, som kan hela den vetenskapliga akribin, men som också förmår uttrycka sig på begriplig sakprosa. Den handlar om Ulla Lindströms kamp för utvecklingen av barnbidraget, kampen mot svenskt atomvapen, kampen för u-hjälpen och för hela jämställdhetspolitikens uppbyggnad. Och för att hon fick hela FN att rodna (Dag Hammarskjölds uttryck), när hon lanserade preventivmedel utan tvångsmedel som en del av FN:s agenda i befolkningsfrågan.

Författarens källor är framför allt Ulla Lindströms dagböcker, underbyggda av statsrådets stenografiska anteckningar, kompletterade med intervjuer och senare tiders forskning om Erlander och de andra "pojarna" (statsministerns uttryck) i regeringen 1954–1966. Den är föredömligt kort, 294 sidor, ordnad både kronologiskt och tematiskt och teorin förankras i ordentligt med empiri. Gunnel Karlsson disputerade 1996 på det socialdemokratiska kvinnoförbundet, *Från broderskap till systerskap*, och sedan dess har hon publicerat ett flertal vetenskapliga alster med feministisk politisk teori i fokus.

Toril Mois bok om Simone de Beauvoir *Hur man skapar en kvinnlig intellektuell* har inspirerat Gunnel Karlsson till att teckna bilden av Ulla Lindström i samtida press som en pågående process:

Är verkligen den kloka och begåvade person som skrivit ner dessa dagboksanteckningar och författat de tillbakablickande sammanfattningarna samma stupida och vimsiga höna som man läste om i tidningarna när hon fortfarande tillhörde regeringskretsen?

Så skriver Gustav von Platen, chefredaktör för *Vecko-Journalen* efter publiceringen av Ulla Lindströms memoarer. Gunnel Karlsson kallar detta för en genuskrock, det vill säga hur den kvinna som tecknas i samtida press kolliderar med den som framträder i dagboken. Hur hon än gjorde som en kvinna i karriären så var hon inte en riktig kvinna. En riktig kvinna niger för den engelska drottningen, hon bugar inte som Ulla Lindström gjorde liksom övriga statsråd.

Det mest skandalösa avslöjandet tecknas i kapitlet om svenskt atomvapen. På ett möte i partistyrelsen 1956 om atomvapenfrågan tröttnar Ulla Lindström på partiets velande och Erlanders hårda ton, går fram till Inga Thorsson, tar henne under armen och så lämnar de båda kvinnorna mötet. Men i protokollet från mötet nämns inte kvinnornas tydliga protest med

ett enda ord. Mötet bara fortsatte. Kvinnorna hade hela kvinnoförbundet bakom sig och så småningom var partiet tvunget att erkänna att kvinnorna inte "följde karlarna", som var kutym, utan faktiskt att karlarna tvingades att följa kvinnorna, när tidsandans förändring visade att deras protester var det vinnande konceptet.

Hade inte Ulla Lindström något statsråd som stöttade henne? Jo, Gunnel Karlsson nämner en viktig person och det var utrikesminister Östen Undén (förutom hennes egen man Martin Lindström). Om Emma Rosengrens avhandling *Gendering nuclear disarmament: Identity and disarmament in Sweden during the Cold War* (Stockholm 2020) hade publicerats före *En kvinna i regeringen*, hade kanske Rosengrens teori haft något att bidra med, nämligen att det kan finnas flera manligheter under samma tid, inte bara en som i Hirdmans teoribildning eller i begreppet homosocialitet. Kanske fanns det fler som tänkte som Östen Undén?

I vilket fall är *En kvinna i regeringen* en väldigt spännande, kunskapsrik och välskriven historisk biografi för alla intresserade av svensk jämställdhet. Möjligen skulle den heta "En envis kvinna i regeringen" eller snarare "En självständig kvinna i regeringen" som Gunnel Karlsson antyder i kapitel 1, eftersom Ada Nilsson var barnmorska vid Ulla Lindströms födelse 1909.

Motala

RENÉE FRANGEUR